

Ikt.sz.: FMB/7-1/2013

A401-1/2013. sz. ülés
(A401-3/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Foglalkoztatási és munkaügyi bizottsága**
Európai ügyek albizottságának
2013. március 11-én, hétfőn 15 óra 16 perckor, az interpellációk után
az Országház 61. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Megjelent	4
Elnöki bevezető, a napirend elfogadása	5
Foglalkoztatási kihívások Magyarországon és az Európai Unióban	5
<i>Dr. Kardkovács Kolos helyettes államtitkár előadása</i>	5
<i>Kérdések</i>	12
Foglalkoztatáspolitikai, mint szakfeladat a kormányzat és az Európai Unió között	15
<i>Dr. Kátai Anikó tájékoztatója</i>	15

Napirendi javaslat

1. Foglalkoztatási kihívások Magyarországon és az Európai Unióban
Előadó: dr. Kardkovács Kolos helyettes államtitkár, Nemzetgazdasági Minisztérium

2. Foglalkoztatáspolitikai, mint szakfeladat a kormányzat és az Európai Unió között
Előadó: dr. Kátai Anikó főosztályvezető, Külügyminisztérium

3. Egyebek

Az ülés résztvevői
Az albizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Spaller Endre** (KDNP), az albizottság alelnöke
Dr. Czira Szabolcs (Fidesz)
Kovács Ernő (Fidesz)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Kardkovács Kolos helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium)
Dr. Káta Anikó főosztályvezető (Külügyminisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 15 óra 16 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

SPALLER ENDRE (KDNP), az albizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Nagyon sok szeretettel köszöntök mindenkit a Foglalkoztatási és munkaügyi bizottság Európai ügyek albizottságának ülésén. Nagyon sok tisztelettel és szeretettel köszöntöm a meghívott vendégeinket, dr. Kátai Anikó főosztályvezetőt, Lakos Krisztina munkatársat és dr. Kardkovács Kolos helyettes államtitkár urat.

Első pontként a határozatképességet kell megállapítani. A Hárszabály 70. § (1) bekezdése alapján a bizottság határozatképes, mert öt főből hárman vannak jelen, Czira Szabolcs, Kovács Ernő és jómagam.

A napirend elfogadása következik. Két napirendi pontra tennék javaslatot, amit elektronikus úton megküldtünk. Aki ezzel egyetért, az kérem, hogy szavazzon. *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy egyhangú.

Javaslom, hogy a tárgyalási időkeret az egy órát ne haladja meg, tekintettel arra, hogy ma még szavazások is lesznek. Az ellenzéki képviselők most nem jelentek meg, de hogyha mégis csak megjelenének, akkor javaslom, hogy az ő hozzászólásuk ugyanolyan időtartamú legyen, mint a kormánypárti képviselőké, és felváltva legyen lehetőségük megszólalni. Persze, csak ha majd megjelennek.

Foglalkoztatási kihívások Magyarországon és az Európai Unióban

Soron következik az első napirendi pont. Még egyszer köszöntöm helyettes államtitkár urat, és kérem, hogy tartsa meg előadását.

Dr. Kardkovács Kolos helyettes államtitkár előadása

DR. KARDKOVÁCS KOLOS helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium): Köszönöm a szót, elnök úr. Majd technikai segítséget is fogok kapni, egy kis vetítéssel is készültünk, hogy alá lehessen támasztani a prezentációt. Én azt javaslom, hogy az első diát tegyük fel.

Abból kell kiindulnunk, hogy a gazdasági válság alapvetően meghatározta a munkaerő-piaci folyamatokat is, viszont elmondható, hogy az elmúlt években lassú javulás tapasztalható. Ugye ez látszik azon az ábrán, amelyik mutatja, hogy a foglalkoztatási ráta hogy alakult 2010 első negyedétől 2012 harmadik negyedévéig. Azt lehet látni, hogy a foglalkoztatási rátának a növekedése az utolsó két évben, tehát 2010 óta rendre meghaladja az uniós átlag növekedési ütemét, tehát azt mondhatjuk, hogy Magyarországon a foglalkoztatási ráta jobban növekszik, mint az európai uniós átlag.

Ez azt jelenti, hogyha megnézzük a 15-64 éves korcsoportnak a foglalkoztatási rátája 2012 harmadik negyedévében 58,2 százalék volt, ami 1,8 százalékpontos növekedésnek felel meg az előző időszakhoz képest. Csak összehasonlításként, hogy hol tartunk annak ellenére, hogy ilyen dinamikus a növekedés: az Európai Unióban 64,6 százalék ez a foglalkoztatási ráta, tehát az Unió átlaga a 65 százalék körül van, míg Magyarországon 58,2 ez a foglalkoztatási ráta.

Hogyha megnézzük a következő ábrát, az a másik oldalát mutatja a dolgoknak, ez pedig a munkanélküliségi rátát próbálja bemutatni. Most a szezonaritástól tekintsünk el, most a trendet kell figyelni, mert ugye az első negyedév mindig egy kiugrás, az első negyedév munkanélkülisége mindig nagyobb a szezonális hatások miatt. De azt láthatjuk, hogy Magyarországon egy növekvő foglalkoztatási ráta van és egy csökkenő munkanélküli ráta. Tehát egy 11,2-ről, ha a második negyedévet nézzük, egy 10,5 százalékos 2012 harmadik negyedévi adathoz jutunk. Hogyha viszont megnézzük az uniós átlagot, akkor azt láthatjuk,

hogy a magyar és az európai uniós munkanélküliségi ráta közelített egymáshoz. Tehát, amíg Magyarországon egy csökkenő munkanélküliségi rátát láttunk, addig az Unióban egy növekvőt látunk. Így azt mondhatjuk, hogy a magyar munkanélküliségi ráta és az uniós átlag sajnos vagy nem sajnos, de nincs egymástól nagyon messze.

Hogyha lapozunk még egy diát, ami még izgalmas, az aktivitási arány. Tehát, hogy hányan dolgoznak a munkaerőpiacon az aktív korú népességben belül. Az aktivitási arány Magyarországon 65,1 százalékot tett ki, ami annyit jelent, hogy 4 millió 342 ezer fő jelent meg gazdaságilag aktívként a magyar munkaerőpiacon. Ez közel 70 ezer fővel több, mint egy évvel előtte.

Csak zárójelben mondom, hogy a gazdaságilag aktívak közé beszámítanak a munkanélküliek is. Tehát ők gazdaságilag egyébként aktívak, de ami a lényeg, hogy az aktív korú népességnek az egyharmada még mindig nincs jelen a munkaerőpiacon. Tehát megint egy összehasonlító adatok tudnék mondani. Hogyha megnézzük Csehországot, ami népességileg körülbelül Magyarországgal azonos, náluk 5,5 millió foglalkoztatott van, míg Magyarországon 3 millió 950 ezer. Tehát egy ugyanolyan népesség mellett is lehetséges egy magasabb foglalkoztatást elérni. Ezért nem tartjuk illúzióknak azt a célkitűzést, hogy 2020-ra egymillió új munkahelyet teremteni, hiszen van rá példa, a cseh példa mutatja, hogy ugyanolyan népesség mellett, nagyjából ugyanolyan korösszetétel mellett igenis el lehet jutni 5,5 millió foglalkoztatottig.

Ami igazándiból még izgalmas ebből az ábrából, hogyha nézzük a korcsoportok szerinti bontást, tehát, hogy hol vannak hiátusai Magyarországnak, mondjuk az Európai Unióhoz képest, illetve a nők-férfiak bontásában.

Azt látjuk, hogy a 15-24 éves foglalkoztatottak száma 232 ezer fő volt, ez egy év alatt 1,7 százalékpontos növekedést jelent, ami 20,1 százalékos foglalkoztatási rátának felel meg.

A legjobb munkavállalási korúak, tehát a 25-54 évesek szintén, sőt még az 55-64 éves korosztálynak a foglalkoztatási rátája is 1 százalékponttal emelkedett. Azt mondhatjuk, hogyha a legjobb korú népességet nézzük, tehát a 25-54 éveseket, ott a foglalkoztatási ráta egyébként 75 százalék. Tehát ott messze az uniós átlag fölött vagyunk.

És hogyha még ránézünk arra az ábrára, akkor még azt is lehet látni hogy a nők esetében a 40-től 54 éves korosztályig többletek vannak, 1,7, 2,3, 2,1, tehát a 40-54 éves korosztályban a nők foglalkoztatási rátája kiemelkedően magas Magyarországon. Tehát ezzel a korcsoporttal – hogy úgy mondjam – nincsen probléma.

Az szintén leolvasható az ábrából, hogy a magyar gazdaságnak az egyik legnagyobb problémája az alacsony foglalkoztatási szint, tehát nem véletlen az, hogy a kormány politikájának középpontjában az egyik és legfőbb prioritás a foglalkoztatás növelése, mert csak ezzel teremthető meg a gazdasági növekedés hosszú távú feltételrendszere.

Még egy ábrát hoztam, és akkor az ábrák egy időre mindent elmondanak. Ez ugyanazt mutatja, hogy a nem foglalkoztatottak, tehát 2,5 millió ember nincs jelen a munkaerőpiacon. Tehát, hogyha hozzátesszük ahhoz, hogy emellett még van egy 4-500 ezer fős munkanélküli réteg, és 2,5 millióan nincsenek jelen a munkaerőpiacon, akkor megint csak arra jutunk, hogy nem lehetetlen az egymillió új munkahely elérése. Igaz viszont, hogy ez nemcsak a munkanélküliek táborából, hanem a nem foglalkoztatottak közül kerülhet csak bevonásra. Ezért nagyon fontosak mindazok az intézkedések, amelyekről majd szót ejtek, amelyek az aktivitást ösztönzik. Tehát nem egyszerűen a foglalkoztatást, hanem az inaktivitást próbálják különböző csatornákon elzárni. Most gondoljunk például a korhatár előtti nyugdíjakra, a szolgálati nyugdíjak felülvizsgálatára. Ezek mind abba az irányba hatnak, hogy bizony az inaktívak körét csökkentenie kell.

Most nézzük meg, hogy milyen kormányzati intézkedések történtek. Az egyik kitérés a munkahelyvédelmi akcióterv. Én onnan indítanék, hogy az Európai Unióban és Magyarországon is az egyik legfontosabb kérdés a fiatalok munkaerő-piaci helyzetének a

javítása. Ez két okból is fontos. Az egyik, hogy a fiatalok nagyon kevés gyereket vállalnak, ezért az ő generációjuknak az eltartása közép- és hosszú távon problémába fog ütközni, hiszen nincs közöttük egy generáció, aki majd róluk fog gondoskodni, ugyanakkor viszont a most aktív fiataloknak kellene eltartani egy viszonylag idősödő európai társadalmat. Magyarországon is egy munkaképes korúra egy nem munkaképes korúnak a, mondjuk úgy, hogy a szociális ellátórendszerben való kitermelése szükséges. Tehát a fiatalok tekintetében egy önálló intézkedéscsomagra van szükség. Ennek két lába volt. Az egyik a pályakezdőknek, különböző aktív munkaerő-piaci eszközöknek a bevezetése, a másik pedig az adópolitika. Az adópolitikából is két elemet lehet kiemelni, az egykulcsos családi elemmel kombinált jövedelemadó. Itt a családi elemet nem kell magyarázzam, hogy miért. Nagyon fontos a reprodukcióképesség mind társadalmi, mind munkaerő-piaci szempontból, illetve, mondom, az aktív eszközök. Ugye a munkahelyvédelmi akciót, hogyha megnézzük, akkor ez jelentős csökkenést eredményez a munkáltatói terhekben. Tehát, amíg az egyik oldalon az olyan intézkedések, mint a korhatár előtti nyugdíjak megszüntetése a kínálati oldalt bővítette, a munkahelyvédelmi akcióterv és az adóoldali intézkedések pedig a keresleti oldalt próbálják élénkíteni. Tehát a munkáltatókat próbálják arra ösztönözni, hogy foglalkoztassanak a célcsoportba tartozó munkavállalókat. Kik a célcsoport? Az egyik célcsoport a 25 év alattiak, ezen belül is elsősorban a pályakezdők, az alacsony iskolai végzettségűek, illetve az 55+, tehát a munkaerőpiac felső szegmensén lévő korosztályok. Miért adóoldali intézkedés? Azért, mert bár a Start-kártyák rendszere nagyon sikeres, meg sikeres volt, de adóoldali intézkedésre mintegy 1,2 millió munkavállalót lehet elérni külön adminisztráció nélkül, tehát nem kell Start-kártyát igényelni, elbírálni, adminisztrálni, stb., hanem adóoldali intézkedéssel a munkáltató adókedvezmény formájában veheti igénybe ezeket az eszközöket.

Hogyha néhány számot nézünk, akkor a munkahelyvédelmi akcióterv a mi számításaink szerint körülbelül 200 ezer fiatalnak jelent segítséget a munkáltatón keresztül. 2012. évben a munkahelyvédelmi akcióterv mellett körülbelül húszmilliárd forintos uniós forrást használtunk fel fiatalokra és pályakezdő munkanélkülieknek a munkaerőpiacra való elhelyezése tekintetében. És azt tudjuk mondani, hogy a '11 májusa és '13. január 31. között 17 ezer 615 fiatal került bevonásra ilyen munkaerő-piaci szolgáltatások kapcsán, és a projektnek a céleredménye 37 ezer fiatal. Tehát ez a program 2013-ban folytatódik, mintegy 37 ezer főt fog elérni.

A másik, amit kiemelnék, az első munkahely-garancia program, ez 2012 szeptemberétől indult, egy hárommilliárd forintos kerettel. Mi a fiatalok legnagyobb problémája? Az, hogy nincs munkatapasztalat. Azért nem veszik fel őket. Hogy lehet ezen segíteni? Úgy, hogy azt mondtuk a munkáltatóknak, hogy álljuk a bér- és járulékkerheiket három hónapig, ugye ez 2012 szeptemberétől indult. Hárommilliárd forintos kerettel 7500 fiatalnak sikerült munkahelyet találni, és ezeknek is a kétharmada, úgy tűnik, hogy megragad a munkáltatónál. Tehát nem bocsátják el azután sem, hogy a támogatás nem jár. Én azt gondolom, hogyha azt vesszük, hogy van körülbelül ötvenezer fiatal álláskereső, pályakezdő, akkor ehhez képest a hétezer egy nagyon nagy szám.

A program sikerén felbuzdulva 2013. március 1-jétől újra indul a program, most már nem hárommilliárd forinttal, hanem ötmilliárd forinttal, és várhatóan további 7200 fiatal kerülhet ebbe a programba bevonásra. Az a különbség az új programban, hogy most már valamennyi továbbfoglalkoztatást is elvárunk. Most már nem elég az aktív eszköz időtartam alatt, hanem ha hat hónapra álljuk a bér- és járulékkerhet, akkor három hónapot még foglalkoztassa a fiatal. Azt gondoljuk, hogy ez működni fog.

A másik, hogyha vannak olyan pályakezdő fiatalok, akiknek jó ötleteik vannak, akkor ehhez biztosítunk hétmilliárd forint keretösszeggel vállalkozás elindításához forrást. Ez magában foglal tanácsadást is és mentorálást is. Itt egyfajta tőketámogatásra is sor kerül, tehát neki van egy jó ötlete, akkor mi adunk a vállalkozás indításához tőketámogatást, mentorálást,

tanácsadást. Ez várhatóan 2013 második félévétől tud elindulni, és mintegy hétmilliárd forintot biztosítunk erre. Ugyanígy a mezőgazdasági szektorban van a fiatal gazdák számára egy ugyanilyen kezdeményezés, ahol fiatal agrárszakemberek nyújthatnak be pályázatot. Ez a vidékfejlesztési program keretében fog bevezetésre kerülni mintegy négymilliárdos kerettel. Ott látható még az eszközök között az önfoglalkoztatóvá válás is egyebek mellett. Középfokú szakképzettséggel rendelkező fiatalok számára, gyakornokként történő foglalkoztatáshoz is nyújtunk támogatást. Ennek a programnak a kerete 8,5 milliárd forint, és egy 400-1000 fiatal gyakornokként történő foglalkoztatását biztosítja. Itt arról van szó, hogy középfokú végzettséggel rendelkezik valaki, de hogy a szakmát el tudja sajátítani, és legyen szakmai tapasztalata, vállalatnál biztosítjuk azt, hogy a vállalat őt alkalmazza, és abban bízunk, hogy élni fog ezzel a lehetőséggel, és meg fog ragadni a munkahelyen.

Civil és nonprofit szervezetek támogatása. Ez '12 decemberében került meghirdetésre a TÁMOP 1.4.1.-es kerete terhére, a nonprofit szektorban 2000-2500 fiatal foglalkoztatására kerül sor ebből a forrásból. Ennyit az ifjúságról.

Hogyha megnézzük, hogy a nők foglalkoztatásának elősegítése tekintetében milyen intézkedések történtek, én most az új Mt.-nek a rugalmas szabályaira gondolok, munkakörmegosztás és egyéb, részmunkaidő, ezeket most nem emelném ki, mert nem annyira izgalmas. Amit kiemelnék, hogy a közsférában kötelezően működött már az a rendszer, hogyha valaki gyesről, gyedről tér vissza, és kéri, akkor kötelező számára részmunkaidőt biztosítani. Ezt az új munka törvénykönyve a versenyszférában is tartalmazza. Ez nem volt a korábbi Mt.-ben. Ha valaki visszatér gyesről, gyedről, akkor a versenyszférában is kérheti a munkáltatóját, és ettől nem zárkozhat el a munkáltató, hogy a teljes munkaidő felére foglalkoztassák.

Ami a számokat illeti egyébként, 2012-ben a nők foglalkoztatási rátája 53,3 százalék volt, tehát ez még a férfiakétól így is elmarad, viszont a munkanélküliség által is egy kicsit alacsonyabb volt. Ez 10,6 százalék.

Amit láttunk a korábbi ábrákból, így is azt lehet mondani, hogy a nők foglalkoztatása dinamikusabban nő, mint a férfiaké. Ez 2,7 százalékpontot növekedett. Egyes korcsoportokban, ahogy láttuk is, 40-54 éves korosztályban 75,9 a foglalkoztatási ráta, ez skandináv színvonal, ami azt jelenti, hogy minden, a korcsoportba tartozó négy nőből három a munkaerőpiacon van. És ugyanígy igaz a felsőfokú végzettséggel rendelkező nőkre is, itt 78 százalék fölött van a foglalkoztatási ráta. És ami még nagyon érdekes, hogyha 12 évesnél idősebb gyermek van, akkor szintén magas a ráta, ez 75,1 százalék. Tehát akkor hol vannak hiátusok? A 25 év alatti fiataloknál, a nők esetében is, az alacsony iskolai végzettségűek, az 55 éven felüli nők, illetve a kisgyermeket nevelő nők tekintetében van nagy munkaerő-piaci potenciál. Mi a megoldás? Növelni kell ezeknek a korcsoportoknak a munkaerő-piaci helyzetét befolyásoló tényezőket. Például a kisgyermek számára nyújtott napközbeni ellátások számának a növelésével, illetve rugalmas foglalkoztatási formákkal.

Hogyha ránézünk az ábrára, akkor azt lehet látni, hogy a TÁMOP keretében szintén uniós forrásból támogattuk 10,4 milliárd forinttal a munka- és magánélet összehangolását. Mit támogatunk ebből? Családi napközik létrehozását, gyermekfelügyeleti szolgáltatások biztosítását három éven aluli gyermekek számára. Azt tudjuk elmondani, hogy az indikátoraink úgy néznek ki, hogy 1925 új férőhelyet hoznánk létre ebből a forrásból, és 550 gyermekgondozó foglalkoztatásához járulnánk hozzá. Emellett természetesen vannak szemléletformáló projektjeink is, tehát, hogy hogyan lehetne a munkáltatók számára olyan rugalmas szemléletű személyügyi politikát bevezetni, ami az egyéni élethelyzeteket jobban figyelembe veszi. Itt most a törzsidős foglalkoztatástól kezdve teljesen szabad a vásár, hogy mit lehetne bevezetni.

1600 pályázat érkezett be, ez rekordszámú, és az eredetileg nyolcmilliárd forintos keretet végül 10,4 milliárdra felemeltük, mert akkora volt az igény. A civil szervezeteket is

támogattuk kisgyermekes szülők munkaerőpiacra való visszatérését segítő innovatív megoldásokkal, 828 millió forintot szántunk. A bölcsődei férőhelyek. Magyarországon – talán kevesen tudják, hogy – a bölcsődei szolgáltatás világszínvonalú. Egyedülálló és unikális Magyarországon, tehát ennek óriási szociális értéke van. Összehasonlításképpen: 2007 és 2012 között 1226 új bölcsődei férőhely és 122 családinapközi-férőhely került támogatásra. Ma azt mondhatjuk, hogy Magyarország minden tízezer fő feletti településen van már bölcsőde, ezt sikerült elérni, és amíg 2007-ben a férőhelyek száma 24934 volt, addig 2013-ban mintegy 3200 fős további bővítéssel a bölcsődei férőhelyek száma eléri a 40 ezret majd. Tehát a 2007-es, mondjuk úgy, hogy 25 ezerről 2013 végére a bölcsődei férőhelyek száma el fogja érni a 40 ezret, ami 61 százalékos növekedésnek felel meg 2007-hez képest.

Most sok mindenről nem beszélnek, mert nagyon szalad az idő. Gyestről, gyedről visszatérő nőknek a támogatására fordítottunk pénzt, esélyegyenlőségi programokat indítottunk, illetve, ami az NGM-ben még érdekes, hogy kinevezésre került egy női foglalkoztatási biztos, amit én, azt gondolom, hogy a női foglalkoztatás tekintetében mindenképpen előnyös, és talán ennek is köszönhető, hogy nő a nők foglalkoztatási rátája. Hogyha lapozunk még egyet a diákban, a nők mellett a hátrányos helyzetűek foglalkoztatását ösztönző kormányzati intézkedéseket is röviden összefoglaltuk.

Összevontan mondanám, hogy a TÁMOP 1.1.4. keretben, amit lehet látni, az aktív munkaerő-piaci programok keretében mintegy 117 ezer fő bevonására került sor. Ez két kiemelt projekt, ebben mintegy 113 milliárd forint áll rendelkezésre ilyen célokra a teljesítésére.

Elsősorban kiemelt figyelem fordul a nehezen motiválható célcsoportokra, tehát a romákra, az idősekre és az alacsony végzettségűekre.

A romákról szólnék nagyon röviden, mert mindig ez kerül a középpontba. Most kár, hogy az ellenzéki képviselők nincsenek itt, de ők azok, akik fokozottan hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Mit tettünk? Először is alkalmazunk roma foglalkoztatásszervezőket, 27 roma foglalkoztatásszervezőt alkalmaz a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, aki 7220 romát vont be munkaerő-piaci programba, 4700-an részesültek munkaerő-piaci szolgáltatásban. A TÁMOP 1.1.2. projektnél egyébként az indikátorunk - 15 százalék - roma nemzetiségiek közül kerül ki, tehát dedikáltan az egyik kiemelt programunknál 15 százalék roma nemzetiségűnek van dedikálva. Emellett roma foglalkoztatási referenseket alkalmazunk azért, hogy könnyebben szót értsenek és célzottabban tudunk munkaerő-piaci szolgáltatást nyújtani, és ezek a foglalkoztatási referensek arra is figyelnek, hogy személyesen felkeresik a célszemélyeket, és ügyelnek arra is, hogy amikor már benne vannak a munkaerő-piaci programban, akkor benne is maradjanak. Ezt a mentorálást egyébként a program után is vállaltuk, ha úgy érzik, hogy támaszra van szükségük, akkor szintén a munkaügyi szervezethez lehet fordulni.

Az alacsony iskolai végzettségűeknek való programból összefoglaltunk néhányat, a TÁMOP 2.1.6. Transzitifoglalkoztatás az építőiparban. Szintén, ugye az építőipar volt egy olyan nagy terület, ahol jelentős számban voltak romák, tehát az építőipar visszaesésével itt egy halmozott visszaesés van. Ebben a keretben is rengeteg roma végzettségűt vonunk be, illetve van még a megváltozott munkaképességűek számára is programunk. Ami még esetleg izgalmas, mert most van a parlament előtt, a szociális gazdaság fejlesztése szintén egy támogatott projekt. Ennek az egyik lábát lehet most látni a parlament előtt, a szociális szövetkezeteken keresztül történő foglalkoztatást.

A munkahelyvédelmi akcióterv kedvezményeiről én nem beszélnek. Itt összefoglaltuk egy táblázatban, hogy mit jelent ez, milyen célcsoportot és mennyi pénzből érint. Összefoglalóan annyit tudnék elmondani, hogy az erre szánt pénzből, tehát ez mintegy 140 milliárd forint, ami adóoldalba kerül, de ugyanakkora pénzből egy két százalékos általános szociális hozzájárulás-csökkentést tudnánk elérni. Ez felel meg körülbelül ennek. Mi azt

gondoljuk, a kormány azt gondolja, hogy ezzel a célzott adókedvezménnyel és ezzel a jóval nagyobb kedvezménnyel sokkal nagyobb eredmény érhető el, mintha általánosan csökkentettük volna a szociális adónak a szintjét, amire volt példa, és nem nőtt tőle a foglalkoztatás. Tehát mi hiszünk abban, hogy célzott kedvezményekkel lehet eredményt elérni.

És akkor áttérnék nagyon gyorsan, lapozhatunk is egyet, ez csak egy példa, hogy körülbelül hányan vannak külföldön, mert ez is egy olyan szám, ami izgalmas lehet. Itt egy dolgot szeretnék eloszlatni. Minden ország azt regisztrálja, hogy hányan kérnek munkavállalási engedélyt, de azt már nem, hogy hányan jönnek vissza. Tehát az egyik oldalon állandóan nő a számláló, de azt nem látjuk, hogy hányan jönnek vissza. Mi sem tudjuk. Magyarországon egyébként nincs olyan nagyon sok ilyen, 70 ezer alatt van a külföldi munkavállalók száma, tehát nincs nagy migráció ebből a szempontból.

Áttérnék az Európa 2020 stratégiára és az európai szemeszterre, mert mégis egy uniós albizottság ülésén vagyunk. A lisszaboni stratégiát váltotta fel a 2020 stratégia, amelyik öt számszerűsített célt tűzött ki maga elé, ami számunkra talán, itt a bizottság számára a legfontosabb, ugye az Unió azt mondta, hogy a foglalkoztatási ráta a 20-64 éves korosztályban érje el a 75 százalékot. Megint visszatérünk az elejére: nálunk 58, tehát nekünk először el kéne érni az uniós átlagot. A 75 százalék ma a skandináv országokban van. De ha megvan az egymillió új adózó munkahely, ami a magyar kormányprogramban is szerepel, akkor ez a cél 2020-ra elérhetővé válik. A többitől én most olyan értelemben nem beszélnék, hogy ez a legfontosabb. Az öt számszerűsített cél a kutatásfejlesztés GDP-arányos növelése, üvegház hatást okozó gázok, ezek gondolom, nem annyira izgalmasak.

Ami még izgalmas, az a képzettségi szint javítása. Itt van, hogy tíz százalék alá csökkenjen az iskolaelhagyók aránya. Ez egy 2020 stratégiai cél, a másik a szegénység csökkentése, ami azt jelenti az Unió szintjén, hogy legalább húszmillió embert szeretne az Unió 2020-ra kiemelni a szegénységből.

Hogy néz ki? Van a 2020 stratégia, és ehhez képest készített az Unió integrált iránymutatásokat, tehát valamennyi tagország számára iránymutatásokat. És ugye ezeket kell lebontani a nemzeti reformprogramok tekintetében.

Annyit talán még erről, hogy ilyen integrált iránymutatásokat a 7-től 10-es iránymutatásig foglalkozik, amit az EPSCO fogadott el a foglalkoztatási típusú szempontokkal. Itt térünk át az európai szemeszterre. Azt mondja az Európai Unió, hogy ne dobjuk be a gyepelt a lovak közé, tehát nem elég az EU 2020 stratégia, hanem legyen egy politikai koordináció, egy gazdaságpolitikai koordináció, ennek a kerete az európai szemeszter. A külügyes kollégák ezt sokkal jobban el tudják mondani, ami 2011 januárjában indult meg először, és az lenne a célja, hogy a stabilitási és a növekedési egyezményt, illetve az Európa 2020 stratégiát összekapcsolja, ezáltal uniós szinten legyenek kezelve makrogazdasági kihívások és a strukturális reformok. Ez lenne a logikája. És ez van lebontva.

Tehát minden év elején a bizottság kiad egy ilyen éves növekedési jelentést, ami az adott év fő gazdasági, társadalmi kihívásait, iránymutatásokat, illetve a nemzeti reformprogramokat és konvergenciaprogramoknak a prioritásait próbálja megfogalmazni, és erre készítik el a nemzeti reformprogramokat a tagállamok, illetve a konvergenciaprogramokat, majd ennek megismerése után tesznek májusban úgynevezett országspecifikus ajánlásokat minden tagállamnak, hogy miben látja az Unió a továbbfejlődés lehetőségeit. Ezeket megvitatják a szakbizottságok és az Európai Tanács ezeket az ajánlásokat részben az Ecofin-ülésen, részben pedig az országspecifikus ajánlásokat az Európai Tanács ülésen fogadja el.

2012-ben milyen országspecifikus ajánlások voltak? Az egyik a túlzott hiány csökkentése. Ezzel, azt hiszem, hogy nem árulok el titkot. A másik, hogy állítsa stabil csökkenő pályára az államadósság rátát, ugye ez volt országspecifikus ajánlás. Az alacsony

jövedelműek tekintetében az adóváltozások hatásait enyhítse, tehát az adóékprobléma kezelése. Alakítsa át a munkát terhelő adókat foglalkoztatásbaráttá, részben szja, részben célzott szociális hozzájárulási kedvezmények révén, amit a kormány végre is hajtott. Erősítse a nők munkaerő-piaci részvételét, gyermekgondozási, iskolára felkészítő intézmények bővítésével. Szintén, ahogy láthattuk a kormányzat ennek mentén halad.

A következő országspecifikus ajánlás volt a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat kapacitásainak fokozása, erősítse meg a kormány a közmunkarendszer aktiváló szerepét. Tehát a közmunkából a versenypiacra minél többen lépjenek be. Tehát a közmunka, ahogy mi is szoktuk mondani, legyen tranzit jellegű, és ne épüljön be a munkaerőpiacba az adott egyén szintjén. Emellett adminisztrációcsökkentést javasoltak, az adószabályok betartásával kapcsolatos költségek csökkentését, a korai iskolaelhagyás csökkentését, és egy felsőoktatási reform végrehajtását fogalmazta meg 2012-ben az Unió.

Ha nézzük a politikai témaköröket, akkor lehet látni, hogy ezek teljesen az országspecifikus ajánlások mentén történtek.

És egy utolsó gondolat, és akkor nem rabolom tovább az időt. A '14-20 közötti többéves pénzügyi keret. Itt ugye megy a vita, hogy Magyarország jól járt vagy nem járt jól. Mi úgy látjuk, hogy Magyarország ebben a tekintetben jól járt. Miért mondom, hogy jól járt? Az egyik, ami tény, hogy az EU pénzügyi forrásai csökkentek, tehát, hogyha azt nézzük, hogy az Unió mennyit költ az uniós büdzsére, akkor ez nominálisan csökkent. Ez 260 milliárd euró, amit az Unió összességében a költségvetésben el tud osztani. Ennek a nagyságrendjéről csak annyit, hogy ez az európai uniós tagállamok GDP-jének az 1 százaléka. Tehát ezen folyik ilyen hosszú vita, tehát ezért mondják azt, mondjuk úgy, hogy a kohézió barátai, hogy ez a vita nem túl szép, hiszen, ha az Unió GDP-jét nézzük, akkor itt aprópénzekről beszélünk. Tehát még egyszer: az Unió GDP-jének az 1 százaléka a teljes uniós költségvetési büdzsének.

De hogy most a jó dolgokat vegyük számba, több pénz fog jutni kutatásra, innovációra és oktatásra, és az úgynevezett „Versenyképesség a növekedésért és a fogyasztásért” alfejezet, ami számunkra izgalmas, az mintegy 34 milliárd euróval, tehát mintegy 40 százalékkal nőni fog.

A horizontprogramok tekintetében is növekedés lesz, illetve a finanszírozás is egyszerűbb lesz. Ami még izgalmas, hogy van egy új kezdeményezés. A fiatalok munkanélküliség tekintetében 6 milliárd euró került elkülönítésre, ebből szintén Magyarország számíthat forrásokra.

Hogyha azt nézzük, hogy az Európai Unió 2011-es induló javaslatához képest hogy állunk, akkor azt mondhatjuk, hogy Magyarország számára a források nagysága 3,5 százalékkal, tehát mintegy egymilliárd euróval növekedett, tehát a bizottság induló pozíciójához képest úgy, hogy egyébként a keretköltségvetés kiadási főösszege 4,3 százalékkal csökkent. Tehát ehhez képest kell mindent megítélni. 2014 és 2020 között így, összesen 32,7 milliárd euró fejlesztési forrás fog rendelkezésre állni a magyar gazdaságban. Ez a bruttó nemzeti jövedelem, tehát a GNI-nak a 4,7 százaléka. Tehát ha mondjuk a Marshall-segéllyel vetném össze, ez többszöröse a Marsall-segélynek. Tehát, amikor az a kérdés, hogy az Unióban bent vagy kint, akkor ezeket érdemes mérlegelni.

Hogyha a támogatások és a befizetési kötelezettségek egyenlegét nézzük, akkor Magyarország a GNI-hoz mérten 3,6 százalékos mutatójával a második helyen áll Bulgária után, az egy főre jutó nettó pozíciót tekintve meg szintén a második helyen áll Magyarország.

Ez lebontható alapokra is, de azt hiszem, hogy ez nem olyan lényeges. Ami még itt kiemelendő, hogy a fejlesztési beruházásoknál megmaradt a maximális uniós társfinanszírozási ráta, tehát a 85 százalék, ami rendkívül fontos volt Magyarország számára, és költségként elszámolható lesz a vissza nem igényelhető áfa, ami GDP-arányosan közel ötmilliárd eurós megtakarítást jelent a büdzsének. Én azt hiszem, hogy ezekkel a

kiegészítésekkel mindenképpen jó megállapodás született, és a tárgyalódelegáció sikeresen és eredményesen tárgyalta.

Én akkor itt befejezném azzal, hogy egyébként az egyebekhez, tehát az ír elnökség prioritásairól, foglalkoztatási csomagról és az egyebekről egy írásos anyagot már megküldtünk, tehát én azt gondolom, hogy az összefoglalja azt, amit amúgy is elmondanék, tehát ebbe most különösebben nem mennék bele.

ELNÖK: Köszönjük szépen a beszámolót. Mielőtt a második napirendre rátérnénk, megkérdezem, hogy kérdések felmerültek-e bárkiben. *(Nincs jelentkező.)* Ha nem, akkor bennem egy rövid kérdés mindenképpen. Ja, parancsoljon, Czira Szabolcsnak adom meg a szót.

Kérdések

DR. CZIRA SZABOLCS (Fidesz): Köszönöm szépen. Valóban az az óriási erőfeszítés, amit Magyarország kifejt a foglalkoztatáspolitikájában, az azért érezteti a hatását, főleg a közfoglalkoztatás, amivel mint önkormányzat is találkozunk. Hiszen, amikor fölfelé jöttem, azt mondta a rádió, hogy Spanyolországban most már 26 százalékos a munkanélküliség, nem beszélve Görögországról és a mögöttünk lévő foglalkoztatáspolitikában elmaradott államokról. Az a baj, hogy a szegény országoknak nincs elég érdekérvényesítő szerepük az Európai Unióban. És én azt látom, bár nem ezen a területen dolgoztam soha, lehet, hogy butaságot is mondok, de a vállalatok a nagyobb profit érdekében kivitték a termelésüket - mert ez történt Amerikával is -, elkezdtek a könnyűipart kivinni, utána kivitték az elektronikát, aztán kivittek mindent. Egy ideig bejöttek az elektronikával akár a japán meg a dél-koreai cégek is, de a közös megállapodásoknak, amik születtek, az én városom is a levét itta. 1200 főt bocsátottak el, mert a Dél-Koreai Köztársaság és az európai között a vámszabad kereskedelem, a 15 százalékos védővámjának a következtében kivitte Indonéziába azt a termelést, és 1200 munkahely szűnt meg egyik napról a másikra.

Ők nemcsak az olcsó munkaerőért viszik ki, mert világosan látjuk, hogy a környezetvédelmi előírások, az ottani szabványok is sokkal olcsóbbá teszik a termelést, nem vigyáznak úgy a környezetre, a dolgozók egészségére, meg egyáltalán az ahhoz kapcsolódó költségek lényegesen alatta vannak, mint amit előírnak az Európai Unióban vagy az USA-ban is. Kötelezni kéne ezeket az országokat arra, hogy komolyabb védővámokat fizessenek az ott megtermelt termékekért. Az nem fog menni, hogy mindenki kiviszi a termelést, nagy haszna lesz a vállalatnak, és a munkanélküliek tömegét pedig itt hagyják. Ez történik minden ágazatban. Odaülnek most már az emberek az internethez, és ha akarnak valamit vásárolni, Kínából meg Indonéziából, a bűtortól kezdve mindent beszereznek. Ahol nagyobbak a költségek, nálunk például van egy olyan francia konzervipar, amelyik azért nem is viszi ki a termelést, mert nagyon drága a konzerv szállítása, egy laptop szállítása filléres dolog a költségeihez képest. Tehát valamilyen védővámokat vissza kellene állítani, mert ez nem fog menni, hogy csak egy nemzet húz hasznot ebből, hogy vámszabad kereskedelem van az egész Európai Unióban.

A másik, amit én el szeretnék mondani, ezen most nem sokat kellene vitatkozni, hogy most jól járt Magyarország vagy nem járt jól, mindenképpen jól járt, mert nem nettó befizető ország az Európai Unióban, most hogy valamennyivel kevesebb, vagy hogy számolják át, hány forintos euró/forint árfolyammal, nem ez a döntő, valóban lökést tud adni a gazdaságnak. Csak én abból a fránya központi régióból jövök, ahol eddig sem volt a munkahelyteremtésre pénz. Mi egy gazdaságilag kiemelt övezet vagyunk Kecskemét mellett, és mi abba az ötven km-es körzetbe tartoznánk, amelynek az előnyeit élvezhetnénk, hogyha nem a központi régióban lennénk. Arra nem látok kezdeményezést, hogy ugye 40 százalékkal nő a támogatás, hogy egyáltalán a központi régióba jut-e valami. Ott már most meg ezután

sincs sem telephelyfejlesztésre, sem eszközbeszerzésre a vállalkozóknak pénze. Eddig, ha a központi régióban pályázott, 20 százalék volt, ha a dél-alföldi régióban, akkor 60 százalékos pályázati támogatás volt. A nagyvállalatoknál is ugyanígy, ők ugye az adóból igényelnek vissza pénzt, ott is ez érezhető volt.

Tehát ez már csak a mi bajunk, hogy itt vagyunk, utoljára Kádár János intézte ezt, hogy így osztotta fel a megyéket, és mi ezért szeretnénk megyét is váltani, hogy mi senki kárára nem akarjuk, hanem szeretnénk odahúzódní, ahol a lehetőségek vannak, a Nagykörös város tábla és a Bács megyei tábla hat km-re van egymástól, tehát ekkora a különbség, és bizony, amikor a Mercedes jött, többen kerestek bennünket, hogy mint beszállítókat. Nem az első körös beszállítókat, azokat nem engedi messzire a Mercedes, de a többi beszállító letelepülne, de nincs rá lehetőség. Mi a megoldás a központi régióval, vagy van-e egyáltalán megoldás? Mert nekem félelmeim vannak a népszavazás végeredményével, mert nagyon sokan nem is értik, miről szól. Ha pedig ez így marad, az a Dél-Pest megyei rész le fog szakadni, most is az országos átlagon vagyunk a munkanélküliségben azért, mert a fél város már Kecskeméten dolgozik.

Tehát én azt tudom mondani, hogy dicséretes dolog, amit a kormány kezdeményezett a munkahelyteremtéssel. Bár azt a statisztikát is érdemes lenne látni, hogy mennyien dolgoznak a versenyszférában és mennyien a szolgáltatásban. Mert mi ugye nem Spanyolország vagyunk, hogy ott a tengerparton mindenki szolgáltatásból meg tudna élni, hanem a szolgáltatásban, oktatásban, közszférában összességében ez egy érdekes mutató lenne, és hogy ezek hogy mozdulnak el, mert akkor lesz igazi jó fellendülés, hogyha a termelés vonalán a versenyszférában gyarapodnak a létszámok. Tudomásom szerint ott is van növekedés. Hogy ez az autóiipartól van, nem attól van, ezt nem tudom, de ez dicséretes dolog. Hogy beelőzzük-e Európát, világosan látszik a trendek alapján, hogy haladunk, legalábbis ahhoz a szinthez felzárkózunk, de én megfontolásként elmondtam ezt a központi régiós aggályomat. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Más kérdés van-e? *(Nincs jelentkező.)* Akkor én is hadd kérdezzek. Az első kérdésem pontosan ehhez kapcsolódna egyébként, hogy ugye mi nézzük, hogy hány munkahellyel van több, mint korábban volt, de azt azért ne felejtjük el, hogy a gazdaságban végbement egy nagyon komoly strukturális reform. Ha itt csak a nyerőgépekre utalok, amelyek most már nincsenek, ezáltal néhány vendéglátóipari egység bezárt, ott munkahelyek szabadultak fel, ha csak az építőipar kényszerű visszaesésére gondolok, ahol szintén munkahelyek szűntek meg. Tehát van a gazdaságban egyfajta olyan mozgás, hogy a korábbi időkhöz képest a gazdaság szempontjából fölöslegessé vált munkahelyek megszűnnek, és ezeket nemcsak hogy pótolni tudja, ha jól értem, a gazdaság, hanem még ezen felül tud újabbakat is teremteni. Azt gondolom, hogy ezt nagyon fontos elmondani, hogy itt egyfajta strukturális reform van. Mi lehet ennek a mértéke?

Itt láttuk ezt a foglalkoztatási mutatót, ez vajon csak közfoglalkoztatás-e, vagy itt a versenyszférának is van komoly hatása?

A következő kérdésem, hogy ha jól értem, az EU 2020 célkitűzésekhez egyre közelebb kerülünk évről évre, az EU pedig minthogyha legalábbis nem kerülne közelebb, hogy ha jól értem. Mi az, amit ők elszúrnak vagy mi az, amit ők még megalapoznak, ennek a későbbiekben lesz-e valami hatása, vagy esetleg ott valami egészen más utat követnek, és az kicsit zsákutcás történetnek tűnik? Illetve mi a munkahelyvédelmi akciótervnek a fogadtatása a munkaadók részéről? Ugye még nagyon kevés idő telt el, de talán erre már van valami visszajelzés. Ha nincs több kérdés, megadom a szót Kardkovács Kolosnak.

DR. KARDKOVÁCS KOLOS helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium):
Köszönöm szépen. Én akkor mennék sorban az észrevételeken. Az ázsiaiakkal nagyon nehéz

mit kezdeni, de azért két érdekes dolgot elmondanék. Az egyik az, hogy Európán belül egyébként európai cégekben az ázsiai, főleg kínai tulajdonosok aránya ugrásszerűen nő. Hogyha megnézzük a holland cégeket vagy belga cégeket, rengeteg kínai tulajdonos van, tehát azok ugyanolyan európai uniós cégek egy ponton túl mint minden más. A szabadkereskedelmi egyezmények problémáját inkább, hogy ha van rá kapacitás, a kolléganő tudja jobban. De azért ma már Kína is ott tart, hogy például azt kevesen tudják, hogy környezetvédelmi innovációra Kína iszonyatosan sok pénzt áldoz. Tehát pont azért, mert a politikai stabilitás egyik kulcskérdése, hogy lehet-e olyan környezeti minőséget produkálni Kínában, a legutóbbi szmogra kell csak gondolni, ami már a politikai stabilitást fenyegeti. És valóban, Kínán belül is van egy olyan társadalmi ellentmondás, hogy a városi ember egyre polgárosodottabb és egyre jobb módban él, de nagy tömegek vidéken iszonyú szegénységben. Tehát ott is van ez a kettősség. A kínai vezetés is – mondjuk úgy, hogy – ügyel ezekre a dolgokra. Olyanok, hogy a napelemgyártás legnagyobb exportőre Kína, tehát ilyen innovációkban nagyon elől járnak.

A központi régió problematikájának én nem vagyok szakértője, de azt tudom, hogy ez egy uniós rendszerbe épül be, tehát ezen nagyon nehéz mozdítani. A szerencse vagy az öröm talán az, hogy a Budapest környéki régió ma már, azt mondhatjuk, hogy az európai uniós átlagba tartozik. De csak ez. Itt az uniós tárgyalásokon az volt a tét, hogy a kelet-magyarországi régiók egyáltalán benne maradhatnak-e a 85 százalékos támogatásban. Mert az Unió első javaslata az volt, hogy ott is 75 százalék legyen a támogatási maximum. Tehát az Unióból nézve már Kelet-Magyarország és Dél-Alföld is jobban áll, mint egyes bulgár, román, szlovák, stb. régiók. Tehát igazándiból azt lehet látni, hogy azért kell küzdjünk, hogy Magyarország még mindig az elmaradott térségnek számít. Nem vagyunk egyedül, kis állam vagyunk, de nem vagyunk egyedül, mert a Visegrádi Négyek, a „kohézió barátai”, tehát olyan szövetséget sikerült kiépíteni, aminek az eredménye végül is az volt, hogy a költségvetésben ilyen tekintetben Magyarország érvényesíteni tudta az akaratát.

A munkahelyek gazdasági megoszlását illetően természetesen a bizottság rendelkezésére tudjuk bocsátani, van ilyen statisztikánk, tehát le tudunk menni ágazati szintig. Még úgy is ki lehet mutatni, hogy mely ágazatokban csökken, mely ágazatokban nőtt a foglalkoztatás, tehát én akkor fogok készíttetni egy ilyen táblát. Ezzel semmi probléma nem lehet. Abból lehet majd látni, hogy bizonyos új munkahelyek hol teremődnek, tehát az IT-szektor, kutatás-fejlesztés például megindult, ugyanakkor az építőipar még mindig mélyrepülésben van, és aztán nyilván néhány hagyományos iparág mint a bányászat, egyre kevésbé hangsúlyos a gazdaságon belül, de ezt az átstrukturálódást lehet látni.

Ami a közszféra, versenyszféra megoszlását illeti, az egy kicsit bonyolultabb, mert itt a tagállamok sem teljesen homogének, hogy kik számítanak a közszférába. Most mondok konkrét példát. Ha én kiszervezek egy egészségügyi szolgáltatást, de az egyébként közfeladatot lát el, akkor ez most közszféra vagy magánszféra. Ugye ez egy bonyolult dolog. Általánosságban azt tudnám mondani, hogy a közszféra egészét ha nézzük, akkor Magyarország a V4-eken belül vagy a kelet-európai részen belül a középmezőnyben van. Itt aztán vannak olyan ágazatok, ahol viszont nagyon alacsony a humán erőforrás. Tehát a közszférán belül sem egyenletes mondjuk, az egészségügyben, az oktatásban, a központi közigazgatásban. Tehát például, amíg az oktatásban, hogyha összehasonlítom, sokkal többen dolgoznak vagy a központi közigazgatásban mint mondjuk Csehországban, addig például az egészségügyben meg európai viszonylatban is alacsony a létszám.

Aztán vannak olyan vitás kérdések, hogy például a MÁV most közszféra vagy nem. Mert ugyan versenyszférás formában működik, de monopóliumhelyzetben, és olyan feladatot lát el, ami nem versenypiaci.

A foglalkoztatási mutatókat illetően szintén azt tudom mondani, hogy meg tudjuk nézni ágazonként, hogy hol javul és hol nem javul. Az a kérdés merült fel, hogy az EU 2020

célkitűzésekhez Magyarország közelít, az Uniónak pedig, mondjuk úgy, hogy romlik a pozíciója. Én az Unió átlagáról beszéltem. Ma az Európai Unióban már nem is kelet-nyugat határ húzódik, hanem inkább észak-dél. Tehát, ami elhangzott, hogy Olaszország, Spanyolország 26-27 százalékos munkanélküliség, Görögország, vagy a fiatalok tekintetében ma már Spanyolország ott tart, hogy több fiatal van munka nélkül, mint amennyi munkában. Tehát 50 százalék fölötti a 25 éven aluliak munkanélkülisége. Így differenciál. A skandináv országokban nem ilyen rossz, Ausztriában 6 százalék körül van. Tehát itt nagy változást mutat. Mi azt tudjuk mondani, hogy mi közelítünk az EU átlagához mind foglalkoztatási rátában, mind munkanélküliségben. Ott ők jönnek egy kicsit följebb, de ez egy átlag. Tehát úgy kell elképzelni, hogy ez egy átlag. Vannak nagyon fajsúlyosak, ahol nagyon rossz a helyzet, és az északi országok, Németország, a skandináv országok, Ausztria pedig kifejezetten jó munkaerő-piaci jellemzőkkel rendelkezik. Nekünk az lenne a jó, ha mi Ausztriához tudnánk közelíteni.

A munkahelyvédelmi akcióterv fogadtatása egyértelműen pozitív volt. Tehát az eddigi visszajelzéseik, hogy ezt nagy támogatás övezi, nyilván idő kell neki, mire megismerik. Főleg az új kisadók bevezetése, a KATA egyértelműen siker, a KIVA-ban pedig most néhány adminisztratív korlátnak még a további enyhítésével valószínűleg itt is egy dinamikus fejlődés lesz. De azt gondolom, hogy amikor az EVA bevezetésre került, akkor is 2-3 év kellett, mire kifejtette a hatását, úgyhogy azt gondolom, ezzel nem lesz gond. A fiataloknál egyértelműen érződik és az 55 év fölöttiekénél is.

Foglalkoztatáspolitikai, mint szakfeladat a kormányzat és az Európai Unió között

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. Rátérünk a második napirendi pontra. Dr. Kátai Anikónak adom meg a szót mintegy 10-12 percben, mert aztán félő, hogy aztán egyszer csak nekünk menni kell szavazni.

Dr. Kátai Anikó tájékoztatója

DR. KÁTAI ANIKÓ (Külügyminisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Nem is szeretném én túlságosan nyújtani a mondandómat. Bár a foglalkoztatáspolitikai koordináció az Európai Unióban tipikusan az a téma, amiről talán több hetet is lehetne egyfolytában beszélni.

Azt szeretném elérni, ami ebben a tíz percben rendelkezésemre áll, hogy egy kicsi iránytűt adjak abban a vitában, ami most a gazdaságpolitikai koordináció szorosabbra fűzését övezi. Miről is van szó? Helyettes államtitkár úr említette itt az EU 2020 stratégiát, a lisszaboni stratégiát, az európai szemesztert, hogyan lehet ezek között kiigazodni, mi az a sok stratégia, meg paktum, amiről egyébként manapság szó van, és valahogy az ember hajlamos elvéteni és elveszíteni a fonalat ezekben a fogalmakban és ezekben a politikai diskurzusokban, amelyekről szó van manapság.

Ugye a maastrichti szerződés egy nagyot lépett előre az uniós integrációban, a gazdaságpolitikai koordinációt létrehozta, ez azonban nem egy teljes gazdaságpolitikai koordináció. Felismerte az összes tagállam azt az akkori európai közösségekben, hogy gyakorlatilag a világ gazdasági központjaitól menthetetlenül lemarad, ha nem tud egy olyan egységes pénzt előállítani, ami a dollárral és a yennel párhuzamban vagy azok mellett tartalékvalutaként szolgálhat. Ugye voltak persze erős európai pénzek, de sem a német márka, sem a holland gulden, sem a francia frank nem volt önmagában olyan meghatározó, hogy ezt a szerepet be tudja tölteni. Ennek a megalapozására hozták létre gyakorlatilag a maastrichti szerződést, ami a gazdaságpolitikai koordinációval alapvetően egy monetáris politikai koordinációt valósított meg, tehát gyakorlatilag az Európai Központi Bank látja el az Európai Unióban azt a szerepet, amelyet a nem eurózóna-országokban a Magyar Nemzeti Bank ellát mint a monetáris politika alakítója és megtestesítője. Árfolyam-koordinációt, árfolyam-meghatározást, pénzkibocsátást és mindent, ami ezzel együtt jár.

A monetáris politikán kívül a fiskális politikára már sokkal korlátozottabb uniós koordináció érvényesül. A fiskális költségvetési politikának a koordinációja valósul meg a gazdasági és növekedési egyezményben leírtak alapján, ami döntően költségvetés-politikai koordinációt jelent, viszont ennek a költségvetés-politikai koordinációnak is alapvetően a költségvetések, a nemzeti költségvetések elkészítésének, illetve a konvergencia és növekedési programok elkészítésének a középpontja a lényege. Tehát gyakorlatilag az eurózóna-tagállamok növekedési, a nem eurózóna-tagállamok pedig konvergenciaprogramot készítenek minden évben, amelyben azt jelenítik meg, hogy hogyan érik el az Európai Unióról szóló, működéséről szóló szerződésben meghatározott két fő célt: a 3 százalékos költségvetési hiányt és a 60 százalékos államháztartási hiányt. Erről a két dologról szólt a költségvetési politika, viszont teljesen nyilvánvalóvá vált azután, hogy gyakorlatilag Görögország a csőd szélére sodródott, és gyakorlatilag szerintem, de nyilván mindenki úgy gondolja már - gyakorlatilag csődben van, és több dél-európai ország is a csőd peremére sodródott -, hogy a fiskális politikák mellett további olyan gazdaságpolitikát alkotó politikák szorosabb koordinációjára is szükség van, amelyek nélkül a tagállamok gazdaságpolitikája féllábú és bicegő. Az egyik ilyen nagy falat az adózási területek szorosabb koordinációja. Ugye itt korlátozott mértékben megvalósul az adózási koordináció, főként azokon a területeken, amelyek az Unió saját forrásait alkotják. Például az áfa tipikusan ilyen koordinációs terület, de az adózás legnagyobb területe ettől függetlenül nemzeti hatáskörben van.

A másik olyan nagy terület, amely féllábúvá is teheti a gazdaságpolitikai koordinációt, és amelyen a koordináció hiánya aszimmetriákhoz vezethet, az a foglalkoztatáspolitikai és a szociálpolitikai cselekvése a tagállamoknak. Ugye itt arról lenne szó, hogy az uniós szinten olyan területeken, mindazon a területeken megvalósuljon egy koordinációs tevékenység, amely területek egyébként a tagállami költségvetésekben a költségvetés elkészítésekor sarokszámoknak, alapadatnak minősülnek. A tagállami költségvetések elkészítésekor azon kívül, hogy milyen lesz a GDP-növekedés, mekkora növekedéssel számolunk, mekkora beruházási rátával számolunk, és az összes többi ilyen fiskális szem mellett nagyon fontos mutatók azok a mutatók is, amelyeket a tagállamok a foglalkoztatottság szintjén terveznek, amelyet a tagállamok szociális kiadásokra terveznek és így tovább. Tehát az lenne a cél, hogy elérjünk egyszer abba az állapotba, hogy az összes ilyen politika, az összes olyan politika koordinálása uniós szinten megvalósuljon, amely szükséges ahhoz, hogy az Európai Unió gazdasága többé-kevésbé egyként működve és azonos elvek alapján működve tudjon előrehaladni, és közös célt követve tudjon gyakorlatilag egy kicsit felzárkózóbb pályára kerülni a távol-keleti és az USA gazdaságához képest. Persze, az ő betegségeik is mutatkoznak azért több ponton, de az vitathatatlan, hogy az európai gazdasági mutatók a lisszaboni stratégia eltelt tíz éve ellenére nem feltétlenül zárkóztak fel ezekhez az országokéhoz.

Tehát az lenne a cél, hogy legyen egy olyan koordinációs mechanizmus, amely nemcsak a papír szintjén marad, hanem gyakorlatilag valamilyen ösztönző és szankciós rendszerrel is kiegészítve eléri azt, hogy a tagállamok a költségvetésük elkészítésekor nemcsak a 3 százalékos és a 60 százalékos célhoz tartják magukat, hanem alakítsanak ki olyan foglalkoztatáspolitikai, szociálpolitikai mérőszámokat, amelyek gyakorlatilag a szociális Európa vívmányait megtartva lehetővé teszik azt, hogy az életszínvonal, az uniós gazdasági növekedés jobban konvergáljon az egész Európai Unióban.

Ennek a megvalósítására tett 2012 decemberében javaslatot Van Rompuy elnök, aki az európai uniós közelebbi gazdaságpolitikai harmonizációra tett javaslatot a 2012 decemberi csúcsra. Ezt önmagában nem fogadták el a tagállamok, mivel borzasztóan messzire nyúló elképzelései voltak, és 2014-ben például a választások olyan meghatározó jelentőségűek, hogy egy ilyen 15-20 éves programnak az elfogadására nem tudott senki vállalkozni, viszont megállapodtak abban, hogy 2013 júniusáig kidolgoznak négy olyan csomópont mentén egy gazdaságpolitikai programot a tagállamok, amelyek legalábbis közelebb viszik már az

Európai Uniót ezeken a területen a koordinációhoz, és ennek az egyik eleme a foglalkoztatáspolitikai, szociálpolitikai koordináció. Ennek a megvalósítására februárban tett fel kérdéseket Van Rompuy elnök valamennyi tagállamnak, a tagállamok ezek mentén dolgozzák ki az álláspontjaikat, és állam- és kormányfők tanácsadói szintjén, illetve az Európai Unió döntéshozatalában a miniszterek szintjén vitatják meg ezeket a kérdéseket.

Az első ilyen fórum, amely megvitatta ezeket a koordinációs kérdéseket, az a foglalkoztatási miniszterek tanácsa volt február 28-án, ahol gyakorlatilag egységes álláspont alakult ki arról, hogy az Európai Unióban az eurózónára terjedjenek ki ezek a szoros gazdaságpolitikai koordinációt megvalósító lépések és rájuk legyen kötelező. A többi ország, amely csatlakozni szeretne az eurózónához ugyan, de nem áll még készen erre, ezekre az országokra ezek az új megállapodások opcionálisan lehessenek alkalmazhatók, induljunk ki azokból a keretből, amelyek most adóttak, hiszen az EU 2020 stratégia számos olyan eszközt bevezetett, amelyeket még éppen csak most kezdünk kipróbálni, és nem lenne jó elkezdni kapkodni olyan mechanizmusok és integrációs eszközök irányába, amelyek ebből kilibbentenék a tagállamokat, hiszen ezek az EU 2020 által bevezetett új intézkedések és koordinációs mechanizmusok nem rosszak, viszont ezeknek a begyakorlott használata révén juthatunk el egy további lépcsőhöz, egy következő lépcsőhöz. A foglalkoztatáspolitikában és szociálpolitikában laza, koordinációs módszer működik, nem uniós döntéshozatal, illetve uniós jogalkotási téma egyik sem, és ezt az úgynevezett nyitott koordinációs mechanizmust kell olyan erősre fejleszteni, hogy szerves fejlődés révén alakulhassanak ki azok a mérőszámok, mutatók, amely alapján egy olyan szintű és erősségű koordináció érvényesülhet ezen a két területen is, a foglalkoztatási és szociális politikán, mint amilyen a fiskális politika területén.

A további megállapítása volt a foglalkoztatási miniszterek tanácsának az, hogy ezeknek az intézkedéseknek az egységes belső piacot nem szabad hátrányosan érinteniük, tehát attól függetlenül, hogy az eurózóna bizonyos lépésekben továbbmegy és az eurózónához szorosan kapcsolódó, az európai pénzzel kapcsolatos vitákon túl is lesznek olyan területek, amelyekben szorosabb koordinációt valósít meg, ez az egységes belső piac integritását ne ássa alá. Ez Magyarországnak is érdeke, és az összes vita valójában olyan eredményt hozott, amely Magyarország számára is elfogadható, és gyakorlatilag Magyarország olyan álláspontot képviselt, amely valamennyi tagállam vagy a tagállamok döntő többségének az álláspontjával találkozott. Tehát a hogyan továbbot illetően júniusra lesz egy tisztább képünk, az EPSCO után a foglalkoztatáspolitikai területén folytatott vita alapján Van Rompuy elnök elkészíti azt a javaslatát, amelyet a foglalkoztatáspolitikák és szociálpolitikák szorosabb koordinációjára javasol, ezt még ő nem készítette el, ez a papír még hátra van.

Március végén lép elő az Európai Bizottság két fontos papírjával. Az egyik arra vonatkozik, hogy hogyan képzelel el a tagállamoknak a szerződéses alapon nyugvó kapcsolatrendszerét. Ez tenné lehetővé azt, hogy szankciókkal és ösztönzőkkel bátorítsák a tagállamokat a foglalkoztatáspolitikai területén tett vállalásaik teljesítésére, hiszen a fiskális koordináció szabályai alapján a kohéziós alapokból ugye fel lehet függeszteni a kifizetést, viszont, ha valaki nem teljesíti a foglalkoztatáspolitikai, szociálpolitikai országos ajánlásokat, bármilyen vállalásait, ez gyakorlatilag szankció nélkül marad, ennek lenne az orvoslása az a március végén megjelenő bizottsági papír, amely gyakorlatilag szerződéses kontraktusokat vezetne be a tagállamok és az Európai Bizottság között. Ennek az első vitájára az állam- és kormányfők tanácsadóinak az április 25-i ülésén kerül majd sor, a miniszteri vitára pedig a május 3-i informális versenyképességi tanácson Dublinban. Gyakorlatilag ezekkel a vitákkal, nyilván erről még Van Rompuy elnök készít egy végső összefoglalást, ezeket megvitatják a pénzügyminiszterek is a júniusi tanácsülésükön, az általános ügyekért felelős miniszterek, Győri Enikő miniszter asszony és Martonyi János miniszter úr az általános ügyek tanácsán, a júniusi Európai Tanács előtt, és gyakorlatilag a végső megállapodás erről a csomagról az

állam- és kormányfők júniusi találkozásán születik majd meg. Tehát addig látunk egy picit tisztábban erről az összes kérdéstről.

Hogyha esetleg vannak kérdéseik, akkor szívesen válaszolok.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm ezt az előadást. Az a kérdésem, hogy van-e kérdésük a képviselőtársaimnak. *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Nekem sincs. Úgyhogy nagyon szépen köszönjük. Röviden összefoglalnám azt, amit itt most hallottunk, és azzal a céllal is teszem ezt, hogy ha ez támogatható, akkor ebből adjunk ki egy nyilatkozatot, úgyhogy ezt szavazásra is fogom bocsátani. A nyilatkozat két dolgot tartalmazna: az egyik, hogy Magyarországon a foglalkoztatási ráta nő, miközben az Európai Unióban stagnál ugyanez a mutató. A másik pedig, hogy a munkanélküliség az Európai Unióban nő, nálunk viszont csökken. Azt gondolom, hogy ez két olyan adat, amit talán érdemes szélesebb körben is megosztani. Hogyha ez egy támogatható javaslat, akkor kérem, hogy ezt szavazzuk meg. *(Szavazás.)* Egyhangú.

Úgyhogy akkor én ezt a nyilatkozatot a mai napon a sajtóhoz el fogom juttatni. Nagyon szépen köszönöm vendégeinknek, dr. Kátai Anikónak és dr. Kardkovács Kolosnak, hogy itt voltak, és megosztották velünk gondolataikat. Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 16 óra 30 perc)

Spaller Endre
elnök

Jegyzőkönyvvezető: Lajtai Szilvia